

STORTINGET

Innst. 36 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:13 S (2025–2026)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Bengt Rune Strifeldt, Jon Engen-Helgheim, Bård Hoksrud, Morten Stordalen, Liv Gustavsen og Himanshu Gulati om fortsatt fiske i Oslofjorden

forslaget. Statsrådens uttalelse følger av vedlagte brev av 5. november 2025.

Som ledd i komiteens behandling av proposisjonen ble det åpnet for skriftlige innspill. Komiteen mottok fire innspill. Innspillene er sammen med sakens dokumenter tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen stanse den planlagte innføringen av nullfiskeområder i Oslofjorden og heller styrke andre tiltak som har dokumenterbar effekt.
2. Stortinget ber regjeringen legge frem en modell for et spleiselag for investeringer i nitrogenrensing av avløpsvann i områder som blir pålagt nye rensekrav.
3. Stortinget ber regjeringen snarest åpne opp for fortsatt fiske med teiner og fiske med stang fra land i Oslofjorden.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Komiteen har i brev av 22. oktober 2025 til Nærings- og fiskeridepartementet ved statsråd Marianne Sivertsen Næss bedt om en vurdering av

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Ruth Mariann Hop, Tobias Hangaard Linge, lederen Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen, Stig Even Lillestøl, Marius Arion Nilsen og Bengt Rune Strifeldt, fra Høyre, Erlend Larsen og Bård Ludvig Thorheim, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, fra Senterpartiet, Geir Pollestad, fra Rødt, Synne Høyforsslett Bjørbæk, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Harry Valderhaug, viser til representantforslaget i Dokument 8:13 S (2025–2026) fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Bengt Rune Strifeldt, Jon Engen-Helgheim, Bård Hoksrud, Morten Stordalen, Liv Gustavsen og Himanshu Gulati om fortsatt fiske i Oslofjorden.

Komiteen merker seg at representantene viser til regjeringens beslutning om å innføre nullfiskeområder i Oslofjorden fra 1. januar 2026. I nullfiskeområdene vil alt av fiske bli forbudt, både yrkes- og fritidsfiske. Regjeringens argumentasjon for fiskeforbudet er å styrke Oslofjordens miljøsituasjon. Forslagsstillerne mener et

fiskeforbud er et sterkt inngripende tiltak gjort på et for tynt faglig grunnlag.

Komiteen merker seg at det har vært en skriftlig høring som har gitt svar fra fire interessenter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen har besluttet å innføre nullfiskeområder i Oslofjorden fra 1. januar 2026, der både yrkes- og fritidsfiske forbyes. Disse medlemmer merker seg at regjeringen begrunner tiltaket med behovet for å styrke miljøtilstanden i fjorden.

Disse medlemmer deler vurderingen av at miljøsituasjonen i Oslofjorden er alvorlig, men vil understreke at utfordringsbildet er sammensatt. Avrenning fra landbruket, nitrogenutslipp og utilstrekkelig rensing av avløpsvann er sentrale påvirkningsfaktorer. Disse medlemmer mener at tiltak må rettes inn mot de viktigste kildene til belastning dersom man skal oppnå varige forbedringer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti merker seg at Fiskeridirektoratets faglige råd påpeker manglende kvantitativ kunnskap om effektene av et totalforbud mot fiske i Oslofjorden, ut over at det vil ha «en eller annen form for effekt». Når kunnskapsgrunnlaget er usikkert, mener disse medlemmer at svært inngripende tiltak, som i praksis innebærer en nedleggelse av rekefisket i fjorden, bryter med prinsippet om forholdsmessighet. Tiltak bør være kunnskapsbaserte og målrettede, og man bør starte med de minst inngripende virkemidlene som har dokumenterbar effekt.

Disse medlemmer mener at det finnes flere bedre alternativer enn et totalforbud. Krav til redskaper som reduserer bifangst og skåner havbunnen, strengere seleksjonskrav og mer presis areal- og sesongregulering kan gjennomføres uten å stanse alt fiske. Næringen har allerede tatt i bruk mer skånsomme metoder, og det er rom for ytterligere forbedringer i tett dialog mellom myndigheter, forskning og aktører på sjø og land. Samtidig må tiltak for redusert nitrogenutslipp fra land forsterkes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne viser til at Oslofjorden er det kystområdet i Norge som er under størst menneskelig påvirkning, og at tilstanden i fjorden nå er kritisk. Situasjonen er også svært sammensatt, og det er derfor behov for mange ulike tiltak som retter seg mot alle de store påvirkningsfaktorene, herunder fiskeri. Disse medlemmer viser til at det allerede er innført tiltak innen jordbruk og avløp for å redusere nitrogentilførselen til fjorden. I jordbruket er det blant annet innført regionale miljøkrav om redusert høst-

pløying og krav om kantsoner og et nytt gjødselregulativ som stiller strengere krav til lagring og spredning av gjødsel. Disse medlemmer viser videre til at når det gjelder avløp, har regjeringen varslet kommunene om at det må iverksettes tiltak for nitrogenfjerning, og merker seg at stadig flere kommuner tar en aktiv rolle når det gjelder dette.

Disse medlemmer viser til at fiskeritiltakene som innføres i Oslofjorden, er basert på faglige råd fra Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet. Tiltakene hadde også stor oppslutning i fagmiljøene under høringen og er i tråd med internasjonal praksis for restaurering av marine økosystemer. Disse medlemmer understreker at formålet med nullfiskeområdene som innføres fra 1. januar 2026, er å styrke både fiskebestandene og økosystemet i Oslofjorden, og merker seg at Fiskeridirektoratet i sine anbefalinger har vært tydelig på at dette er det fiskeritiltaket som er forventet å ha størst effekt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti peker på at rekefisket i Oslofjorden er en tradisjonsrik kystnæring med betydelige ringvirkninger i lokalsamfunn, særlig i Østfold og Vestfold. Et generelt fiskeforbud vil ramme arbeidsplasser, kultur og kystliv unødvendig hardt og kan svekke tilliten til miljøforvaltningen. En mer nyanisert tilnærming som tillater fortsatt fiske med skånsomme redskaper, kombinert med målrettede miljøtiltak på land, vil etter disse medlemmers syn bedre balansere hensynene til miljø, næring og lokalsamfunn.

Disse medlemmer mener derfor regjeringen bør stanse planene om nullfiskeområder i Oslofjorden og i stedet prioritere tiltak som er dokumentert å ha effekt, herunder raskere utrulling av nitrogenrensing gjennom et statlig-kommunalt spleiselag samt åpning for skånsomt fritidsfiske og fiske med teiner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet har forståelse for at tiltakene er inngripende for både yrkesfiskerne og fritidsfiskerne, og ser det derfor som viktig at det er lagt til rette for fortsatt aktivitet der det er mulig. Disse medlemmer merker seg blant annet at regjeringen har vektlagt å legge til rette for at rekefisket skal kunne fortsette utenfor nullfiskeområdene, herunder i Hvalerrenna, som er et særlig viktig rekefelt.

Disse medlemmer viser også til at siden tiltakene vil få store negative konsekvenser for enkelte aktører, foreslås det å bevilge 15 mill. kroner til omstillingstiltak for fiskerinæringen over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett for 2026.

Disse medlemmer merker seg at det kan søkes om dispensasjon til forsknings- og undervisningsaktiviteter og fjerning av stillehavsøsters. Det vil også være mulig å søke om dispensasjon til aktiviteter som for-

midler kystkultur med fokus på fiske og annen høsting av marine ressurser, så lenge det foregår på en mest mulig skånsom måte og med hensyn til økosystemet.

Disse medlemmer viser videre til at utslipp fra kommunal avløpssektor er en av de største påvirkningene på Oslofjorden. Disse medlemmer viser til statsrådets brev til komiteen datert 5. november 2025, der det kommer frem at det i 2022 ble sendt brev til statsforvalterne i Oslofjordens nedbørsfelt om at det i denne regionen fremover må stilles krav om nitrogenfjerning. Det ble her gjort klart at det er avgjørende med hurtig innsats og at alle kommunene bidrar for å kunne snu den negative utviklingen.

Disse medlemmer viser videre til at det er et kommunalt ansvar å sikre avløpstjenester til innbyggerne, og at prinsippene om selvkost og at forurenser betaler gjelder på dette området. Disse medlemmer ser dette som rimelig og noe som vil føre til at de som står for indirekte og direkte forurensende utslipp til Oslofjorden, også er de som betaler for rensingen av utslippet.

Disse medlemmer merker seg også at det ikke legges opp til en statlig tilskuddsordning for avløpsinvesteringer, men at regjeringen over flere år har bevilget midler til en tilskuddsordning for planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning for kommunene i Oslofjordens nedbørsfelt. Disse medlemmer viser til at det i 2025 er bevilget over 50 mill. kroner til tilskuddsordningen, og at det for 2026 er foreslått å styrke ordningen med 18 mill. kroner, slik at den blir på nesten 70 mill. kroner. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen også har prioritert å styrke statsforvalterne og Miljødirektoratet for å sikre god fremdrift i arbeidet med å få på plass bedre renseløsninger. I forslaget til statsbudsjett for 2026 foreslås det en ytterligere styrking på 20 mill. til statsforvalternes arbeid med kommunalt avløp.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet tidligere har foreslått en modell for et spleiselag ved investeringer i nitrogenrensing av avløpsvann i områder som pålegges nye renskrav. Forslaget har ikke fått flertall. Etter disse medlemmers syn er statlig medfinansiering avgjørende for å sikre at kommunene faktisk kan gjennomføre nødvendige oppgraderinger uten uakseptabel belastning på innbyggerne gjennom kraftige økninger i kommunale avgifter. Uten en realistisk finansieringsmodell risikerer man at pålagte krav ikke oppfylles, og at miljøforbedringene uteblir.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen stanse den planlagte innføringen av nullfiskeområder i Oslofjorden og heller styrke andre tiltak som har dokumenterbar effekt.»

«Stortinget ber regjeringen snarest åpne opp for fortsatt fiske med teiner og fiske med stang fra land i Oslofjorden.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en modell for et spleiselag for investeringer i nitrogenrensing av avløpsvann i områder som blir pålagt nye renskrav.»

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, merker seg at regjeringen har budsjettert med en kompensasjonsordning for fiskerne, men at fiskerne fortsatt lever i uvisse når det gjelder hvem som får støtte, hvor mye de får, og hvilke krav som skal innfris for å få støtte. Flertallet har inntrykk av at regjeringen mener at ordningen med arbeidsledighetstrygd er ment å ivareta fiskernes økonomiske behov, slik det er for mennesker som blir arbeidsledige. Flertallet vil minne om at fiskerne i stor grad driver sin virksomhet som enkeltmannsforetak hvor lån på fiskebåt og redskap ofte vil være sikret i hus og hjem. En konkurs for en fisker er langt mer dramatisk enn det å bli arbeidsledig, da fiskerne risikerer å miste hus og hjem ved en konkurs. Fiskebåtene er spesialiserte og har lav verdi når fiskerne er i en posisjon hvor de må selge som følge av fiskeforbudet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener derfor at fiskerne må få bedre ordninger for omstillingsstøtte enn det regjeringen legger opp til.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener at regjeringen må skape forutsigbarhet og trygghet for fiskerne, for eksempel ved å leie dem inn til rydding av Oslofjorden, etablering av marine nyttehager som filtrerer nitrogen og så videre. For å bevare kompetansen disse fiskerne besitter, er det viktig å finne tiltak som ivaretar dette, og som gjør at det er både en fiskeflåte og kompetanse til stede den dagen det igjen kan åpnes for fiske i hele fjorden. Dette må skje raskt, da fiskeforbudet inntrer allerede 1. januar 2026, noe som skaper usikkerhet og manglende trygghet blant fiskerne.

Disse medlemmer merker seg hvor kostbart det blir med nitrogenrensing, og at denne kostnaden vil øke de kommunale vann- og avløpsavgiftene betydelig.

Disse medlemmer etterlyser en bedre overordnet strategi fra regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Miljøpartiet De Grønne merker seg hvor kritisk tilstanden i Oslofjorden er. Oslofjorden var i tidligere tider kjent for sin rike fiskebestand. Et stort antall fiskere levde av overskuddet fra fjorden, og fisket var en viktig kilde til mat. I dag er det et stort behov for å innføre restriktive tiltak for å få livet tilbake i fjorden. Disse medlemmer støtter derfor restriksjonene regjeringen har innført.

Disse medlemmer merker seg at jordbruksavtalen, jf. Prop. 149 S (2024–2025), omtaler behovet for rensing av Oslofjorden. Der blir det påpekt at kommunene i Oslofjordens nedbørsfelt har gitt klare signaler om at de ikke har økonomisk kapasitet eller politisk mulighet til å ta hele kostnaden for tilstrekkelig rensing internt i kommunen. I Innst. 534 S (2024–2025) fra næringskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2025 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2025), fremgår det at flertallet i komiteen var av den oppfatning at det er behov for at staten tar et større ansvar for å styre og finansiere tiltak for å komme i mål med dette arbeidet. I forbindelse med Stortingets behandling av Jordbruksoppgjøret 2025 ble anmodningsvedtak nr. 1109 og 1120 vedtatt. Høyre og Miljøpartiet De Grønne stemte for vedtakene, som har følgende ordlyd:

Vedtak nr. 1109: «Stortinget ber regjeringen, i samråd med berørte fylker og kommuner etablere et restaureringsprosjekt for Oslofjorden, samt tiltak for å redusere nitrogen til faglig anbefalt nivå, og komme tilbake til Stortinget innen utgangen av 2026 med en plan for gjennomføring.»

Vedtak nr. 1120: «Stortinget ber regjeringen sikre at det i arbeidet med 'Helhetlig plan for bærekraftig bruk av nitrogen i jordbruket' foreslås løsninger som raskt reduserer nitrogentilførselen i Oslofjorden.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen har foreslått å bevilge 40 mill. kroner til naturrestaurering i Oslofjorden og Oslofjordens nedbørsfelt over Klima- og miljødepartementets budsjett. Disse medlemmer ser det som viktig at disse midlene gjør det mulig for fiskere som blir berørt av de nye fiskeritiltakene, å søke om tilskudd til gode restaureringstiltak, slik at de kan bidra med sin kompetanse og sitt utstyr i arbeidet for å bedre fjordens tilstand.

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at mange mener det er forsvarlig med fortsatt rekefiske. Restriksjonene for rekefiskerne er veldig inngripende. Grensene for hvor det kan være mulig å fiske

reker, burde vurderes på nytt i samarbeid med næringen.

Disse medlemmer viser til at Norsk Vann i 2021 beregnet at det ville være et samlet investeringsbehov i vann- og avløpssektoren i perioden 2021 til 2040 på 332 mrd. kroner. Med dagens regelverk vil de økte utgiftene ved å oppgradere vann- og avløpsnett bli belastet innbyggerne direkte gjennom de kommunale gebyrene. Dette vil få konsekvenser for husholdningene i en periode som allerede preges av vedvarende høye levekostnader. Høyre har derfor foreslått flere tiltak for å redusere gebyrene, inkludert økt interkommunalt samarbeid og mer fleksible finansieringsmodeller.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at Oslofjorden står overfor alvorlige utfordringer knyttet til forurensning, spesielt nitrogen, og en betydelig reduksjon i fiskebestandene og naturmangfoldet. Derfor var det et viktig gjennomslag for Sosialistisk Venstreparti at det ble innført tiltak for å redde livet i Oslofjorden. Det haster å få på plass riktige tiltak for å bedre forholdene i fjorden, og staten må ta en større del av ansvaret for å redde Oslofjorden. Norske kommuner kan ikke ta ansvar for finansiering av en renere fjord alene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en finansieringsløsning for rensing av nitrogen fra avløpsanlegg rundt Oslofjorden, og komme tilbake til Stortinget med et forslag til innretning i løpet av 2026.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at Sosialistisk Venstreparti hele veien har jobbet for at regjeringen skulle lansere en kompensasjonsordning for fiskere samtidig som fiskeforbudet i Oslofjorden kom på plass. Når staten i realiteten innfører et yrkesforbud, må staten også ta ansvar for at fiskerne ikke blir skadelidende.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2026 med et forslag til en støtteordning for omstilling av yrkesfiskere i Oslofjorden som rammes av fiskeforbudet.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at når fiskeforbudet i deler av Oslofjor-

den trer i kraft, vil flere fiskere og deres familier bli fratatt grunnlaget for sin inntekt. Disse medlemmer mener at når staten i praksis gir yrkesforbud i deler av Oslofjorden, er ikke de avsatte midlene til omstilling tilstrekkelige, og det bør være rimelig å opprette en kompensasjonsordning for fiskerne som mister inntekten sin ved innføringen av nullfiskesoner.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre en inntektskompensasjonsordning for fiskere i Oslofjorden basert på inntektsbortfall ved innføring av nullfiskesoner.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at landbruket ofte trekkes frem som en kilde til næringsstoffutslipp, men at gjødselbruken er vesentlig lavere enn for 25 år siden, og at mange tiltak allerede er gjennomført av næringen. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å styrke forskningen for å identifisere hvilke tiltak som gir størst miljøeffekt. Hva som er effektive tiltak, må baseres på relevant forskning, og de må være forholdsmessige.

Disse medlemmer viser til at det er viktig å ta på alvor at kommunene står overfor svært store investeringsbehov for vann- og avløpsinfrastruktur, og at det er noe som vil gi betydelige kostnader også for innbyggerne.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å adressere denne utfordringen og deler oppfatningen av at det må økonomiske tiltak på plass for å unngå at kostnadene for kommunene og innbyggerne blir uforholdsmessig høye.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i regjering var pådriver for å få redusert merverdiavgift på vann og avløp. Dette medlem mener dette er et effektivt tiltak som bør følges opp i årene fremover, og at ytterligere reduksjon bør vurderes.

Dette medlem viser videre til at det finnes andre gode tiltak og alternativer, og vil fremholde løsninger som at staten bidrar gjennom å gi kommuner rentefrie lån eller ved å utforme en rentekompensasjonsordning for å imøtekomme de store investeringskostnadene som vil komme over en relativt kort periode, for eksempel på investeringer i nye renseanlegg.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Rødt viser videre til at kostnadsveksten knyttet til investeringer ikke begrenser seg til Oslofjorden, men at den gjelder hele landet. Disse medlemmer vil også trekke frem at EUs reviderte avløpsdirektiv kommer til å gjøre denne kostnadsveksten unødvendig høy mange plasser. Disse medlemmer viser til at direktivet ikke er tilpasset norske forhold, og at det derfor vil medføre store, unød-

vendige kostnader for kommuner, innbyggere og næringsliv. Disse medlemmer mener det er feil å gjøre direktivet gjeldene i nasjonal rett.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at økosystemene i Oslofjorden er nær kollaps. Mye av dyrelivet i fjorden har blitt borte, og mange leveområder er kraftig forringet. Dette har en rekke årsaker, som nitrogenforurensing fra landbruk og avløp, nedbygging av strandsoner og gruntvannsområder, bunntråling og overfiske. I tillegg har miljøgifter, marin forøpling og klimaendringene negativ påvirkning på livet i fjorden.

Dette medlem viser til at Oslofjorden tidligere var kjent som en av de mest fiskerike fjordene i landet. Krisen i Oslofjorden har derfor skapt et stort folkelig engasjement, da mange er glade i fjorden og bruker den aktivt. I en spørreundersøkelse gjennomført på vegne av Oslofjordens Friluftsråd svarer 77 pst. at de støtter store nullfiskeområder, også for fritidsfiske. I den samme spørreundersøkelsen kommer det frem at det er en sterk tillit til at forskernes forslag til tiltak er riktige. Dette medlem vil rose regjeringen for å ha lyttet til folk flest og miljøfaglige råd og etablert store nullfiskeområder. Dette medlem mener forslaget om å stanse etablering av nullfiskesoner er svært uansvarlig og korttenkt naturpolitikk. Dette medlem viser til at torskebestanden har falt med 80–90 pst. i Oslofjorden, og at Havforskningsinstituttet peker på fiske som en viktig årsak. Dette medlem vil understreke at det finnes flere historiske eksempler på at store og rike fiskebestander blir permanent ødelagt fordi myndighetene nøler med å iverksette tilstrekkelig effektive tiltak. Hensynet til føre-var-prinsippet tilsier derfor at nullfiskesoner er et klokt og nødvendig grep. Dette medlem vil understreke at enhver form for økt fisketrykk vil utgjøre en økt belastning for sårbare og pressede fiskebestander, selv om årsakene til krisen i fjorden er mange og sammensatte.

Dette medlem viser til at et bredt flertall av relevante kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere og havforskere støtter å innføre nullfiskeområder. Dette medlem viser til at det er godt dokumentert at nullfiskeområder er et effektivt tiltak i en situasjon der mange arter sliter. Dette medlem mener derfor at det er viktig at nullfiskeområdene gjennomføres i sin helhet.

Dette medlem viser til at Hvalerdypet i Ytre Hvaler nasjonalpark er et viktig område for rekruttering hos reke. Havforskningsinstituttet har pekt på at årsakene til at vi ser en nedgang i rekebestanden, trolig henger sammen både med fiskerimønsteret og svikt i rekruttering. Havforskningsinstituttet har derfor anbefalt å ytterligere utvide nullfiskeområdet til å inkludere gytefeltet for reker i Hvalerdypet, minimum med et trålforbud.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utvide nullfiskeområdet ved Hvaler til å inkludere Hvalerdypet, i tråd med vitenskapelige anbefalinger fra Havforskningsinstituttet.»

Dette medlem har stor forståelse for at tiltakene som nå foreslås, oppleves som inngripende, ikke minst for dem som lever av fjorden. Det er derfor viktig å etablere en rettferdig og god kompensasjonsordning for fiskere og de delene av sjømatnæringen som blir berørt av tiltakene.

Det er til sammen 118 kommuner som utgjør nedbørsfeltet til Oslofjorden. Dette medlem mener at regjeringen i større grad må bidra med finansiering for kommuner som mangler effektiv nitrogenrensing av avløpsvannet. Dette medlem støtter derfor prinsippet om statlig medfinansiering av nitrogenrensing som bidrar til at det etableres moderne og sirkulære renseanlegg.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen innføre en inntektskompensasjonsordning for fiskere i Oslofjorden basert på inntektsbortfall ved innføring av nullfiskesoner.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen stanse den planlagte innføringen av nullfiskeområder i Oslofjorden og heller styrke andre tiltak som har dokumenterbar effekt.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen snarest åpne opp for fortsatt fiske med teiner og fiske med stang fra land i Oslofjorden.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen legge frem en modell for et spleiselag for investeringer i nitrogenrensing av avløpsvann i områder som blir pålagt nye rensekrav.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen utrede en finansieringsløsning for rensing av nitrogen fra avløpsanlegg rundt Oslofjorden og komme tilbake til Stortinget med et forslag til innretning i løpet av 2026.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2026 med et forslag til en støtteordning for omstilling av yrkesfiskere i Oslofjorden som rammes av fiskeforbudet.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utvide nullfiskeområdet ved Hvaler til å inkludere Hvalerdypet, i tråd med vitenskapelige anbefalinger fra Havforskningsinstituttet.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Miljøpartiet De Grønne, Rødt og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:13 S (2025–2026) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Bengt Rune Strifeldt, Jon Engen-Helgheim, Bård Hoksrud, Morten Stordalen, Liv Gustavsén og Himanshu Gulati om fortsatt fiske i Oslofjorden – vedtas ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 25. november 2025

Rune Støstad

leder

Erlend Larsen

ordfører

Fiskeri- og havministeren

Stortingets næringskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/6512-5

Dato
5. november 2025

Dokument 8:13 S (2025-2026) - representantforslag om fortsatt fiske i Oslofjorden

Jeg viser til representantforslag 8:13 S (2025-2026) fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Bengt Rune Strifeldt, Jon Engen-Helgheim, Bård Hoksrud, Morten Stordalen, Liv Gustavsen og Himanshu Gulati om fortsatt fiske i Oslofjorden. Deler av svaret er innhentet fra klima- og miljøministeren, som koordinerer arbeidet for Oslofjorden.

Tilstanden i Oslofjorden er kritisk. Å oppnå en ren og rik fjord forutsetter en samordnet bruk av virkningsfulle tiltak mot de viktigste kildene til påvirkning. Innen jordbruk og avløp er det allerede innført tiltak for å redusere nitrogentilførselen til fjorden. I jordbruket er det innført flere regionale miljøkrav som blant annet inkluderer redusert høstpløying og krav om kantsoner. Tidligere i år ble det også vedtatt et nytt gjødselregelverk som stiller strengere krav til lagring og spredning av gjødsel. For avløp har regjeringen varslet kommunene om at de må få på plass nitrogenfjerning. Stadig flere kommuner tar en aktiv rolle, og i Hokksund stod nytt renseanlegg med nitrogenfjerning klart tidligere i år. I tillegg er Fredrikstad, Hvaler og Sarpsborg i gang med bygging av nye renseanlegg med nitrogenfjerning. Regjeringen foreslår i budsjettet for 2026 å styrke tilskuddsordningen for planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning for kommunene.

Som representantene påpeker, er situasjonen i Oslofjorden svært sammensatt. Oslofjorden er det kystområdet i Norge som er under størst menneskelig påvirkning. For å løse et slikt sammensatt problem er det behov for mange ulike tiltak som retter seg mot *alle* de store påvirkningsfaktorene, herunder fiskeri.

Fiskeritiltakene som innføres i Oslofjorden er basert på faglige råd fra Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet. Tiltakene hadde stor oppslutning i fagmiljøene under høringen, og er i tråd med internasjonal praksis for restaurering av marine økosystemer. Formålet med nullfiskeområdene som innføres fra 1. januar 2026 er å styrke både fiskebestandene og økosystemet i Oslofjorden.

Representantene viser til at man bør begynne med de minst inngripende tiltakene, som krav til redskaper. Tiltakspakken som ble innført i 2019 for å verne om kysttorsken inneholdt tekniske krav til redskaper, herunder forbud mot bunnsatte garn og påbud om sorteringsrist i rekefisket, med noen dispensasjoner. Disse tiltakene har foreløpig ikke oppnådd ønsket effekt. Regjeringen innfører derfor også innstramminger i de tekniske kravene til fiskeredskaper fra 1. januar, som vil gjelde i områdene i fjorden som forblir åpne for fiske.

Fordi kildene til påvirkning er mange og sammensatte vet vi ikke nøyaktig hvordan ulike tiltak vil fungere i sammenheng. De faglige etatene, inkludert Fiskeridirektoratet, var imidlertid tydelige på at nullfiskeområder er det fiskeritiltaket som man kan forvente at vil ha størst effekt, selv om dette er vanskelig å kvantifisere på forhånd. Fiskeridirektoratet viste videre til at usikkerheten knyttet til størrelsen på effekten ikke bør stå i veien for å iverksette tiltaket. I arbeid med sammensatte miljøproblemer er det ofte en utfordring at usikkerhet knyttet til kvantifisering av effekter står i veien for at tiltakene som er nødvendig for å løse problemet blir gjennomført. Jeg mener at vi må lytte til de faglige rådene, og innføre nullfiskeområdene fra 1. januar, som planlagt.

Representantene ber regjeringen legge frem en modell for et spleiselag for investeringer i nitrogenrensing av avløpsvann i områder som blir pålagt nye rensekrav. Miljøtilstanden i Oslofjorden er alvorlig, og utslipp fra kommunal avløpssektor er en av de største påvirkene. Som følge av den alvorlige tilstanden i Oslofjorden ble det i 2022 sendt brev til statsforvalterne i Oslofjordens nedbørsfelt om at det i denne regionen fremover må stilles krav til nitrogenfjerning. Hurtig innsats er avgjørende for å redde fjorden, og derfor må alle kommunene bidra. Bare på den måten kan den negative utviklingen i Oslofjorden snus. Det er et kommunalt ansvar å sikre avløpstjenester til innbyggerne. Kommunene er ansvarlige for å sikre at den nødvendige rensingen kommer på plass, og at tjenesten er tilgjengelig og oppfyller gjeldende krav. Prinsippene om selvkost og forurensar-betaler gjelder på området. Prinsippet om selvkost betyr at kommunene har mulighet til å fullfinansiere kostnadene for avløpsrensing gjennom gebyr til innbyggerne. Det er vi som bruker tjenestene som må betale for dem. Det er rimelig at de som står for indirekte og direkte forurensende utslipp til Oslofjorden, også er de som betaler for rensingen av utslippet.

Det legges ikke opp til en statlig tilskuddsordning for avløpsinvesteringer. Regjeringen har over flere år bevilget midler til en tilskuddsordning for planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning for kommunene i Oslofjordens nedbørsfelt. I 2025 er det bevilget over 50 millioner til tilskuddsordningen. For 2026 har regjeringen foreslått å styrke ordningen med 18 millioner kroner, slik at ordningen blir på over 70 millioner kroner. Tilskuddsordningen har

bidratt til at mange kommuner og interkommunale selskaper har startet med planlegging av nitrogenfjerning. Midlene bidrar til at kommunene får gjort grundigere vurderinger og utarbeidet sikrere beslutningsgrunnlag for å få på plass nitrogenfjerning innenfor Oslofjordens nedbørfelt. Mange prosjekter omhandler utredning av samarbeid mellom kommuner, som i mange tilfeller vil føre til bedre renseanlegg til lavere kostnad. Enkelte prosjekter har fått støtte til å teste ut teknologi for å optimalisere nitrogenfjerningen ved sine anlegg. Dette vil føre til høyere rensegrad og mindre utslipp av nitrogen til Oslofjorden.

Regjeringen har også prioritert å styrke statsforvalterne og Miljødirektoratet for å sikre god fremdrift i arbeidet med å få på plass bedre renseløsninger. I forslaget til statsbudsjett for 2026 har vi foreslått ytterligere styrking av statsforvalterne, og det er foreslått 20 millioner til statsforvalternes arbeid med kommunalt avløp. Av disse 20 millionene skal 12 millioner gå til statsforvalternes arbeid med avløp innenfor Oslofjordens nedbørsfelt. Med økte midler til statsforvalterne vil regjeringen bidra til at statsforvalterne får fulgt opp de kommunene som er i brudd med gjeldende krav, og hvor utslippene har størst betydning for miljøet, samt at statsforvalterne kan følge opp tettere og etterspørre framdrift i kommunenes prosesser med å få på plass bedre avløpsrensing. Det er likevel viktig å huske at det å få på plass bedre rensing ikke skjer over natten, og at det vil kunne ta tid å se effekten av bedre avløpsrensing.

Videre ber representantene om at regjeringen snarest åpner for fortsatt fiske med teiner og fiske med stang fra land i Oslofjorden. Dette er ikke forbudt i dag. Fra 1. oktober er det kun tillatt å høste fisk med håndholdte redskaper for fritidsfiskere. Dette innebærer et forbud mot fiske etter fisk med for eksempel garn, men begrenser ikke fiske med stang. Videre er det tillatt å fiske etter skalldyr med inntil 10 teiner, utenom i hummerfiske, hvor det kun tillattes inntil 5 teiner per person. Når nullfiskeområdene trer i kraft 1. januar, vil det imidlertid ikke være lov å fiske med noen redskaper innenfor grensene av disse, heller ikke i fritidsfiske. Dette er fordi det er svært mange fritidsfiskere i Oslofjordområdet, og fritidsfiske bidrar til vesentlig påvirkning av økosystemet både i form av uttak av fisk og skalldyr og i form av tapte redskaper og spøkelsesfiske.

De faglige rådene peker på at totalt forbud mot all fiskeriaktivitet er et viktig kriterium for at nullfiskeområder skal oppnå ønsket effekt. Det vil imidlertid være mulig for blant annet kommuner og foreninger å søke Fiskeridirektoratet om dispensasjon til å gjennomføre aktiviteter som formidler kystkultur med fokus på skånsom høsting i nullfiskeområdene. Det vil vektlegges at aktiviteten skal ha liten påvirkning på økosystemet. Dette er for å gi befolkningen som bor langs Oslofjorden mulighet til å oppleve denne viktige formen for friluftsliv, også i den tiårsperioden hvor nullfiskeområdene skal få virke.

Jeg har stor respekt for betydningen rekefiske har og har hatt for lokalmiljøer langs Oslofjorden og er klar over den store innsatsen næringen har lagt i å utvikle et skånsomt fiske. Jeg har gjennom hele denne prosessen arbeidet for å legge til rette for at rekefiske skal kunne fortsette. Tilstanden i Oslofjorden krever at vi handler nå, og at vi handler bredt og effektivt. Regjeringen har lyttet til de faglige rådene og stenger store sammenhengende arealer for alt fiske fra 1. januar, slik at økosystemet skal få best mulig forutsetninger for å

hente seg inn igjen. Samtidig har regjeringen valgt å holde store deler av fjorden åpent for fiske, herunder Hvalerrenna, som er et særlig viktig rekefelt. Tiltakene vil få store konsekvenser for enkelte aktører, og dette er dramatisk og inngripende. Derfor foreslår regjeringen å bevilge 15 millioner til omstillingstiltak for fiskerinæringen over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett for 2026. Regjeringen arbeider med å vurdere hvordan midlene skal brukes. Videre er det foreslått å bevilge 40 millioner kroner til naturrestaurering i Oslofjorden og Oslofjordens nedbørsfelt over Klima- og miljødepartementets budsjett. Regjeringen oppfordrer fiskere som blir berørt av de nye fiskeritiltakene til å søke om tilskudd til gode restaureringstiltak, slik at de kan bidra med sin kompetanse og sitt utstyr i arbeidet for å bedre fjordens tilstand.

Selv om det vil være mindre områder som er åpne for fiske og flere om plassen, ligger mye til rette for at et rekefiske skal kunne fortsette utenfor nullfiskeområdene, og dette har hele tiden vært intensjonen. Jeg skal nå fokusere på god dialog med næringen frem mot innføringen av nullfiskeområdene, og se på hvordan vi kan støtte opp om dem som rammes hardest og ikke har mulighet til å fortsette fisket.

Så kan jeg forsikre representantene om at regjeringen samarbeider tett med fylkeskommunene, kommunene og ulike etater og organisasjoner for å redusere påvirkningen fra alle de viktige sektorene, herunder avløp og jordbruk. Arbeidet for Oslofjorden fortsetter og forsterkes, slik at inngripende tiltak som nullfiskeområdene skal oppnå best mulig effekt.

Med hilsen

Marianne Sivertsen Næss

